

DE VOLKSSTEMMING

BIJZONDER PROPAGANDANUMMER VOOR HET REFERENDUM VAN ZONDAG 12 JUNI.

VOORRECHT IS ONRECHT
WERKLIEDEN, STRIJDT ERTEGEN

WIE NIET STRIJDT VOOR ZIJNE RECHTEN
IS EEN VRIJWILLIGE SLAAF

WAAROM?

Geen enkel werkmán die een greintje eigenwaarde, eergevoel en verstand heeft mag nalaten van zondag te komen stemmen.

Waarom?

Omdat het niet meer mag gezegd worden : **de werklíeden bekómmen zich om geen politiek, zij bemoeien zich met geen stemrecht.**

Eens en vooral hebben wij nu gelegenheid dit praatje te doen eindigen.

Dat is noodig!

Waarom?

Bestaat er een grootere onzin, werkgezellen, dan te zeggen : ik bemoci mij met geen politiek?

Immers, wat is de politiek?

Is dat niet de grootste macht die in de wereld bestaat?

Zeker, want de politiek beschikt over **de wetgeving**, door de mannen te kiezen die wetten maken, is één.

En is de wetgeving niet alles?

Door wie worden de belastingen, patenten en contributiën gestemd en gedurig verhoogd? **Door de wet!**

Wie dwingt de armen soldaat te worden en laat de rijken zich vrij koopen? **De wet!**

Wie werpt miljoenen weg aan fortén, aan hooge jaarwedden, enz., en laat de kleine staatsbedienden als bareelwachters knoeien aan fr. 1,60 daags? **De wet!**

Wie beschermt vogels, visschen, honden, en laat straffeloos de gezondheid vernietigen van vrouwen, kinderen en mannen in mijnen en fabrieken? **De wet!**

De uitbuiters, de hooge financiemannen worden beschermd, de werkstakers, de hongerlijders, door andere armen, door onze zonen neergeschoten! Alles in naam **der wet!**

Een haas schieten, gevoed met de vruchten van uw land, dat is diefstal volgens **de wet!**

Speculeeren op de beurs, op de prijzen van graan en allerlei eetwaren, dat is handel drijven volgens **de wet.**

Wie belast vleesch, bier, azijn, tabak, genever en brood? **De wet.**

Wie laat champagnewijnen, luxepaarden, juweelen, fijne sigaren, en andere weeldeartikelen zoo goed als onbelast? **De wet.**

Wie sluit scholen en richt gendarmen op in de plaats? **De wet.**

Keert en draait u waar gij wilt, werklíeden en óveral ontmoet gij de wetgeving op uwen weg.

Zij beheerscht geheel ons bestaan. Zij laat toe dat wij uitgebuit, vermoord, bestolen worden door het groot kapitalisme, dat ons geslacht wordt vernietigd door vrouwen- en kinderarbeid.

Het weinige dat ons overblijft wordt door diezelfde wetgeving uit onze zakken getrommeld onder den vorm van onrechtstreeksche belastingen.

De wetgeving beschikt over 't onderwijs onzer kinderen, over leger, politie, magistratuur, over de 400 miljoen die jaarlijks door ons in de schatkist worden gestort.

En gij zoudt dom en lamdelig genoeg wezen om te zeggen : wat scheelt mij de wetgeving, wat scheelt mij 't kiesrecht, het eenige middel om de staatsmacht in handen te nemen?

Zegt dan liever incens, wat kan 't mij schelen dat ik bestolen, vermoord, vernederd worde, ik, mijne vrouw en mijne kinderen; ik ben slaaf, ik wil het blijven en dit brandmerk, dien vloed op mijn nageslacht laden voor eeuwig.

Is er wel een werkmán die zoo laf kan zijn? Wij gelooven het niet, wij willen het niet gelooven, wij die hopen in de toekomst der werkende klasse, wij die ervan overtuigd zijn dat zij eens de meesters in de wereld zal worden.

En gij, werkgezellen, zult gij die hoop, dit geloof in uw gezond verstand, in uw gevoel van menschenwaarde, in uwe fierheid en bewustzijn van voortbrengers van al wat goed, nuttig en schoon is in de wereld, te leurstellen?

Nee, nee, gij zult, gij moet stemmen Zondag, 't zijn uwe werkbroeders die 't u vragen.

Stemt Zondag en 't is gedaan met te zeggen : 't volk wil geen stemrecht, in andere woorden, het wil zijn eigen belangen niet behartigen.

Stemt Zondag en 't is gedaan met de leugen, met den schandelijken laster, dat wij onze stem zouden verkoopen voor een glas genever.

Gedaan, eeuwig gedaan met dit slijk geworpen op geheel de werkende klasse, want Zondag wordt geen jenever geschonken, Zondag worden geene plaatskens beloofd en wordt er met geen afzettingen bedreigd.

Wie stemt, doet het in volle vrijheid, zonder dwang en uit overtuiging. Ziedaar de groote betekenis van de Volkstemming van Zondag.

Op dan, werklíeden! Al zijt gij katholiek, vrijdenker of protestant, dat geeft er niet toe. De hoofdkwestie is : wilt gij die uwe plichten in den Staat vervult ook uwe rechten uitoefenen.

Zoo ja, in massa op dan en geestdriftig **JA** gestemd, wij willen 't Algemeen Stemrecht, door 't woord **NEEN** onder op uwe kaart uit te schrabbén.

Op met duizenden en Zondag avond zullen wij met zekerheid den volledige riomf voor binnen eenige maanden kunnen voorspellen.

**Koopt de brochure
REFERENDUM.**

Referendum van 12 Juni.

Al de mannelijke en meerderjarige inwoners van **Gent, Ledeberg, Gentbrugge en St-Amandsberg** zullen hunne kaart **DONDERDAG** of **VRIJDAG** ontvangen.

Wie geene kaart zou ontvangen hebben of ze kwijt is, kan eene andere kaart krijgen in het **Café du Nord**, Vrijdagmarkt, **Zaterdag 11 Juni**, van 11 ure 's morgens tot 2 ure nanoen; denzelfden avond van 8 tot 10 ure, alsook den **Zondag** morgen, **12 Juni**, van 9 tot 1 ure.

Om alle misbruiken te voorkomen, zullen deze kaarten eene andere kleur hebben dan de kaarten aan huis besteld. Zij zullen de zelfde nummers dragen.

LAAGHARTIG!

Men vertelt dat de Italiaansche struikroover Concervati voor gewoonte had, zijne slachtoffers tot op het hemd uit te plunderen en hem dan uit te schelden voor schooiers, liederlijke kerels en vagebonden.

Het gedrag in de tegenwoordige kiesperiode der behouders van beide burgerpartijen gelijkt niet slecht aan dat van dien Italiaanschen schelm.

Na eerst den werkmán tot op het been uitgezogen te hebben; na hem voor zijnen overmatigen arbeid betaald te hebben, met een loon, nog niet toereikend om één enkele hondenfamilie behoorlijk te onderhouden, komt men hem thans diearmoede als een misdaad in het gezicht te werpen.

Bewonderingswaardig accoord der partijen.

Op al andere punten zijn zij het eens. Maar op dit, op de uitsluiting van den arme, in het toekennen van het eerste aller burgerrechten : het stemrecht, zijn ze eensgezind.

En in hunnen grenzelozen haat tegen de slachtoffers van het kapitalistisch wanbeheer geneeren zij zich niet. Zij spreken het opentlijk uit : slechts die werklíeden mogen ter stembus toegelaten worden die een zekeren welstand genieten; die een huis bewonen van op zijn minst 4 franken in de week huishuur.

De anderen worden betiteld met de namen van : onwaardigen, vagebonden, kaailiggers, enz.

Maar hoe kunnen onze werkers die voor het grootste deel naar huis worden gezonden des zaterdags met 14, 15 franken en nog minder, 4 franken er af doen voor den huismeester?

In onzen tijd van steeds toenemende werkeloosheid moeten door de onderlinge mededinging de loonen onophoudend dalen. Reeds is het loon der schoen- en kleermakers voor het grootste getal ge-

daald tot op dat van wevers en hekelaars, en welhaast zal dit met alle werklíeden het geval zijn.

En zoo zou er dan niemand nog gevonden worden in de werkende klas, die het stemrecht zou bezitten.

Ah, wij weten wel dat dit juist hunnen wensch zou zijn, en ook dien — schijnt het — van de heeren burgers, die hen moeten kiezen.

Want bij elken uitval op de Werklíeden-Partij, bij elke afkeuring van het Algemeen Stemrecht klapten zij in de handen. — Zoo ten minste lezen wij in de verslagen der vergaderingen van katholieken en liberalen.

Gaat uw gang maar, heeren, haalt uw hart op, zoo lang ge dat nog kunt. Voor de laatste maal moogt ge nog eens het versleten kluchtspel : « Liberaal en klerikaal » opvoeren.

Maar weet, dat het van nu af al zijne aantrekkelijkheid verloren heeft.

De strijd om den voorrang van eene der twee partijen is geheel onnoodig. Dit maal reeds is in laatste instantie de uitspraak aan het volk.

Wie ook de meerderheid hebbe, zij zullen niet stemmen wat hun zal believen.

Even als zij tegen wil en dank de herziening gestemd hebben, zullen zij ook het Algemeen Stemrecht tegen wil en dank stemmen.

Laat het u gezegd zijn!

JAMMERKLACHTEN

Zoolang de Fransche werklíeden onverenigd en verdeeld zich tevreden stelden met den naam der republiek, een schoon etiket op eene ledige flesch, riepen onze tegenstrevers de werklíeden toe :

« Ziet gij niet, brave werkmenschen, dat de roode grootsprekers u om den tuin leiden, in Frankrijk hebben de werklíeden 't Algemeen Stemrecht en wat hebben zij er bij gewonnen? Ziet maar, men kiest daar rijken even als hier en die doen het niet beter dan wij. »

Wij hebben altijd geprotesteerd, daar die uitslagen niet te wijten waren aan het Algemeen Stemrecht als princip, maar wel aan de domheid der Fransche werkers.

Tevens voorspelden wij, dat dit vroeg of laat wel eens zou veranderen, daar wij eeuwig met Moyson zullen hopen in het gezond verstand der minderen.

En zie, de laatste gemeenteraadskiesingen geven ons gelijk.

De arbeidende bevolking van Frankrijk ontwaakt, zij groepeerd zich en treedt in het strijdperk als klassenpartij.

En wat is het gevolg? Dat zij in eens twintig steden, waaronder van de grootsten als Roubaix en Marseille bemachtigen, de roode vlag op de stadhuizen planten en vooral meester worden over de miljoenen der belastingen, die in de

kassen dier steden vloeien, om ze te besteden aan volksreddende werken.

Zie, opeens verandert nu de taal der volksvijanden.

't Is niet meer: het Algemeen Stemrecht kan niets, maar het Algemeen Stemrecht kan te veel.

Le Courrier de Bruxelles, het orgaan van M. Woeste, wendt zich tot de behouders en wijst hen op Roubaix, zeggende: « zie daar, mijne heeren, waar het Algemeen Stemrecht ons naartoe voert. Stemt het niet! Stemt het toch niet! 't Is de triomf van het socialisme, de revolutie, het einde der wereld. »

In andere woorden: vertrouwt u niet op de goedzakkige domheid der boeren, op de onverschilligheid der stadswerklieden, zij werpen het een en het ander ter zijde en beginnen het stemrecht aan te wenden om hun eigen zaken te regelen, stad en staat te bemachtigen in afwachting dat ze de hand leggen op onze eigendommen ten voordeele aller redding.

Ziedaar werklieden hoe de kaarten keeren van zoogauw zij verstand toont om van uwe rechten gebruik te maken tot lotsverbetering uwer klasse.

Juist daarom moeten wij allen meer dan ooit, met verdubbelden iever op de bres zijn om het stemrecht te veroveren.

Liebknecht werd in den Rijksdag eens toegejuicht door de reactionnaren en hij vroeg aan zijne vrienden; heb ik mij misproken.

Dat wil zeggen, als onze vijanden zeggen: wit, moeten wij zeggen: zwart.

Waar zij in 't stemrecht het einde hunner voorrechten zien, moeten wij dat beginsel begroeten als het wapen onzer verlossing en er als zoodanig voor strijden.

WEG MET DE BLOEDWET!

België is het eenige land van Europa, waar de bloedwet nog in voege is.

Schandelijker wet kan men toch niet uitdenken!

Wat bezitten de armen in België?

Hebben zij eigendommen? Neen, zoover het oog reikt, links en rechts, voor en achter ons, onder en boven ons, alles wat wij zien: velden, gebouwen, fabrieken, mijnen, schepen, alles behoort den rijken.

In geheel dat geliefde vaderland bezit de arme geen hoekje grond dat hij het zijne mag noemen, geen dak van onder hetwelk hij niet kan verjaagd worden, met moeite bekomt hij een vierkanten meter op een kerkhof om te rusten, wanneer door arbeid en leed zijn leven soms voor den tijd is vernietigd geworden.

't Is laf, maar nog laffer is het, werklieden, dat wij ons tot die rol leenen.

Wat, men stopt ons een geweer in de hand om eigendommen te verdedigen, door ons vruchtdragend gemaakt, maar waarvan wij niets bezitten; om eene klasse te steunen die veracht, beleedigt en onze rechten onthoudt, en wij blijven bukken!

Wij blijven verstooten van het eerste onzer rechten, het kiesrecht?

't Is eene schande die moet eindigen!

Wij willen geen soldaat meer worden, ons laten opsluiten in kazernen, gedregerd worden gelijk paarden, ons kreupel laten maken op discipline en correctie, vechten voor wat wij niet bezitten en tegen hetgeen wij lief hebben!

Wij willen alleman soldaat, maar ook alleman kiezer.

De zwaarste belasting, de grootste plicht die iemand kan vervallen, is deze van soldaat te worden en zijn leven veil te houden om zijn land te verdedigen.

Niemand heeft trouwer dien plicht ver-

vuld, langer jaren die belasting gedragen, dan de werklieden.

Daarom moet het eindigen met hunne uitsluiting als kiezers, zoo wreed en onverdiend.

Weigert men ons 't kiesrecht, wij weigeren soldaat te worden.

Werklieden!

Zondag stemmen voor het Algemeen Stemrecht, is stemmen tegen de bloedwet, die zal verdwijnen enkele maanden nadat de werklieden in bezit zullen zijn van hun kiesrecht.

Stemmen voor 't Algemeen Kiesrecht, is een einde stellen aan dit schandaal dat de armen, die alleen geroepen worden om 't land te verdedigen, dan nog mishandeld worden op den hoop toe.

MOEDERS!

Gij die zoo wreed getroffen wordt door die schandelijke wet, die U den steun ontnemt van uw huis, het voorwerp uwer liefde, spoort uwe mannen, uwe zonen aan om te komen stemmen voor 't Algemeen Stemrecht en

TEGEN DE BLOEDWET.

Weenen, zuchten, klagen, vloeken, drinken, helpt niets. Komt op voor uw recht, toont dat gij bereid zijt tot den strijd en de volksvijanden zullen moeten zwichten en bukken voor de reuzenmacht van het vereenigd eendrachtig volk.

14 Juni.

Al wie kan, stake het werk, den **DINSDAG, 14 JUNI**, dag der Kiezingen voor de Constituante, ten teeken van belangstelling in die gebeurtenissen, waarvan ons lot en dat der Natie zal afhangen.

AAN 'T DOMPERSVOLK.

Wij hebben aan 't Volk gevraagd of de werklieden, die min dan **4 fr. huishuur** betalen en dus van 't kiesrecht zouden buitengesloten zijn, met 't stelsel Smet de Nayer, **geen fatsoenlijke mensen zijn?**

Over 't Occupatiestelsel heeft 't Volk den 10 November 1891 geschreven:

« Op die wijze zou men het stemrecht toekennen aan al de **FATSOENLIJKE WERKLIEDEN**, 'tis te zeggen: aan al de **geenen, die door een uitwendig en onloochenbaar teeken van welstand, bewijzen dat zij belang stellen in 't goed besturen van 't land.** »

Wij vragen nu zwart op wit of al de werklieden die geen **4 fr.**, nemen wij nog aan **fr. 3,50** huishuur betalen, dan geene **FATSOENLIJKE WERKLIEDEN** zijn?

Geene uitvluchten, eenkort en duidelijk antwoord. Is de werkman die maar fr.

2,75 of fr. 3,00 huishuur betaalt, **ONFATSOENLIJK?**

Onder uwe leden moeten er dan in dat geval zijn.

Wij dagen u uit, domper, daarop duidelijk te antwoorden en die beleediging door gezonde redenen te staven.

Meetings!

Meetings!

Meetings!

Vrijdag, om **8 1/2 ure**, Openbare Volksvergaderingen in het **Park**, Sint-Pietersplein, in de **Kroon**, Zuidkaai, (Brugschepoort).

Zaterdag avond, om 8 1/2 ure

In den **Kloef**, Zonder Naamstraat.

DAGORDE: De Volksstemming van zondag.

* *

MAANDAG 13 JUNI

om **6 ure 's avonds**

Volksvergaderingen

in het

Park, St-Pietersplein;
Café du nord, Vrijdagmarkt;

Concordia, Belgradestr.;
Flora, Holstraat.

DAGORDE:

1. De uitslag der Volksstemming. — 2. De kiezing van 14 Juni.

Socialisten en vooruitstrevers zullen het woord voeren.

Tegenspraak vrij.

Werklieden, 't moet er stroomen!

Het bankroet der rijken als regeerende klasse.

De Kamer en Senaat hebben alle slechte wetten behouden en geen enkele goede gestemd.

Of het volk smeekte of dreigde, de bloedwet bleef behouden, de belastingen verzwaaarden, de schandelijkste uitbuiting werd geduld en geene wet van zes woorden kwam tusschen om de zwakke armen te beschermen.

Te vergeefs werden wetten gevraagd om den arbeid van allen te beschermen, om de loonen te regelen, om 't vakonderwijs te bevorderen, men deed niets.

Niets, tenzij de werklieden broedeloos aten stellen wanneer zij gebruik maakten van een grondwettelijk recht om hunnen toestand te verbeteren: de vereeniging; men vervolgde hunne pers, men betaalde mouchards om ze op te hitsen, om dan de gelegenheid te hebben ze neer te schieten, wat men meer dan eens deed.

Meester over de wetgeving maakten de Kamer- en Senaatleden er gebruik van, om hunne zonen, neefjes en vrienden in den Staatskas te nestelen, hun posten te schenken waar weinig gewerkt en veel betaald wordt.

Ziedaar de rol die zij sinds België's bestaan hebben gespeeld.

Met de Buitenlandsche zaken hebben de werklieden niets te maken. Hetgeen op dit gebied zou moeten bestaan, beschermingsbureelen, in die landen waar

naar onze landverhuizers zich richten, die bestaan niet.

De gevolmachtigde ministers aan de vreemde hoven, dienen juist, met geheel hun sleep secretarissen en anderen rommel, als pronkstukken, om de officieele bals bij te wonen.

Verder heeft het volk bij dien buitenlandschen boel op de wijze waarop hij is ingericht, niets te winnen.

Ijzerenwegen, Posten en Telegrafien komen de werklieden ten goede zal men zeggen.

Deze openbare dienst brengt meer op dan hij kost. De werklieden betalen de rente der leeningen die aangegaan zijn om de ijzerenwegen te leggen en de reizigers van derde klas betalen daarenboven het te kort van de tweede en eerste klasse die te weinig betalen.

Het ministerie van finantie is de groote knoeierijdepot waar men veel personeel betaalt door gansch het rijk om de tolgelden en belastingen te inten en verder om nieuwe belastingwetten die de armen treffen gereed te maken om op 't tapijt te komen in Kamer en Senaat waar zij doorgaan als koeken in een bakkerij.

Het ministerie van oorlog!!!

Onnoodig aan te dringen bij de werklieden. Allen weten wat voordeel er te halen is, bij deze barbaarsche instelling.

De verhooging van uitgaven door het ministerie van Justicie, duiden een vermeerderend aantal misdadigers, ontuchtigen en diensvolgens politie, rechters en gevangenhuisen aan.

Dit verschijnsel waar wij zullen op terugkomen is eer een teeken van verval dan wel van vooruitgang.

Alleen de vermeerdering van uitgaven voor het onderwijs schijnt de werklieden ten goede te zijn gekomen.

Van de 21.666.068 fr., zijnde de begroting van het ministerie van Binnenlandsche Zaken en Openbaar Onderwijs, krijgt dit laatste 14.483.736 franks.

Op zijne beurt wordt deze som voor 't onderwijs nu aldus verdeeld:

Aan hooger onderwijs	1.608.801 fr.
Aan middelbaar onderwijs	3.709.896 "
Aan lager onderwijs	10.165.039 "

Zelfs dit laatste cijfer is bedriegelijk.

Nemen wij, bijvoorbeeld, het jaar 1886 waarin het lager onderwijs staat aangestipt met eene toelage van 10,208,830 fr.

Deze som is niet geheel door de regeering geschonken.

Dit wordt ons bewezen door hare statistiek van verdeling der uitgaven van het onderwijs.

Daar vinden wij dat de Staat slechts 6,267,581 fr. betaalde voor de lagere scholen.

Van waar kwam dan het cijfer van 10,208,830 fr. in hare algemeene begroting?

Eenvoudig door daarin te begrijpen een overschot van 1,159,882 fr. van vorige jaren, 665,757 fr. der betalende leerlingen en 596,858 fr. geschonken door liefdadige personen. Samen bij de 7,267,581 fr. gerekend geeft dit 9,690,078 fr.

Het verschil tusschen dit cijfer en de 10,000,000 fr. vermeld in de Algemeene begroting gaat waarschijnlijk aan de bevaarscholen, verbeterings- en adultenscholen, die samen eene bevolking tellen van 171,178 leerlingen.

Blijft dus voor het eigenlijk zoogenaamd lager onderwijs, dagscholen voor jongens en meisjes aan Staatstoezicht onderworpen, 7,267,581 fr. voor eene schoolbevolking van van 604,068 leerlin-

gen of **12 franken** per kind en per jaar, door de regeering besteed.

De koninklijke Atheneums ontvingen 1,375,064 franks voor 6018 leerlingen of **228 fr.** per leerling.

De Staatsmiddelbare scholen kregen 1,157,760 franks voor 12,540 leerlingen of **99 fr. per leerling**.

De gemeentelijke middelbare scholen ontvingen 174,314 fr. voor 1457 leerlingen of **119 fr.** per kind.

Het hooger onderwijs kost voor de hoogeschole van Gent en Luik **637 franks** per leerling (1).

Kortom, de rijken die hunne zonen naar atheneums, middelbare scholen en universiteiten kunnen zenden, krijgen van den Staat meer terug, dan hetgeen zij betalen onder den vorm van belastingen.

Het zijn de werklieden die natuurlijk 't verschil bijleggen.

Het onderwijs van een burgerszoon kost dus van **99 tot 637 fr.** per jaar, terwijl aan dat van de kinderen der armen slechts **12 fr.** wordt besteed.

(Wordt voortgezet.)

UIT EENE REDEVOERING

VAN DEN

DRAAIER JUL. DE VIGNE

Uitgesproken in het WILLEMSFONDS te Gent, ten jare 1869.

HET ALGEMEEN KIESRECHT

(Vervolg en slot)

» De waarheid is dat, gelijk artikel 6 der Grondwet zegt, « alle Belgen gelijk staan voor de wet » en diensvolgens het genot van het kiesrecht, gelijk het genot van alle rechten, geen anderen grondslag behoeft dan de hoedanigheid van lid der maatschappij.

» Dat beginsel wordt gelukkiglijk dag aan dag meer en beter begrepen: de oude gedachte van verdeling der maatschappij in bevoorrechte en ondergeschikte standen, verliest alle dagen meer veld; men mag van heden af zeggen, dat zijne zegepraal in eene meer of min verwijderde toekomst verzekerd is.

» Maar hoezeer mag die toekomst nog verwijderd zijn? Met andere woorden: ware het niet raadzaam, dat de algemeenschap van het kiesrecht hare onmiddellijke toepassing verkreeg, of ware het integendeel niet voordeliger, die hervorming langzamerhand te voltrekken?

» Men kan niet ontveinzen, dat daar de groote moeilijkheid van het vraagstuk ligt; de oplossing van die vraag is de steen des aanstoots zelfs voor vele vrijzinnige geesten, die meer vrees schijnen te koesteren voor de nadeelen der vrijzinnige wetten, dan liefde voor hare voordeelen.

» Men zegt, en wij ontveinzen overigens niet dat het wel mogelijk zou zijn, dat de plotselinge toekenning van het kiesrecht aan de algemeenschap van het volk eenen harden slag zou toebrengen aan de partij die de vrijzinnigheid en den vooruitgang vertegenwoordigt; maar dit kwaad zou slechts zoolang duren als het die partij wel zou willen. Haar eigen belang, haar instinct van zelfbewaring zou haar immers dwingen van hare lankmoedigheid af te zien en zich ernstig en krachtig aan het werk te zetten, om hare beginsels te verspreiden en den staatkundigen zin aan de bevolking in te prenten, en door hare

(1) De begroting geeft op 1,608,801 fr. voor het hooger onderwijs in 1887. Wij vermeenen dat zulks voor de twee Staatshoogeschole is te Gent en te Luik, daar de universiteiten van Brussel en Leuven vrije instellingen zijn. Zijn wij hier mis in, dat men ons terecht wijze.

handelingen te toonen dat **vrijgezind** en **volksgezind** twee woorden zijn van gelijke beteekenis. Wij hebben de innige overtuiging, dat, onder die voorwaarden, hare zegepraal niet lang zal twist blijven.

» Stellig zijn wij er verre van af voor te geven, dat het volk, in zijnen tegenwoordigen toestand, nog zoo ruim bedeed met onwetendheid, bijgeloof en kortzichtigheid, volkomen in staat is zijne eigene belangen, zijne staatkundige rechten en plichten te begrijpen. maar wij voegen er bij, dat het in staat kan gesteld worden ze te begrijpen, en dat daartoe juist een geschikt middel is, hem de uitoefening zijner staatkundige rechten te verleenen, hem de vervulling zijner plichten op te dringen en het te dwingen zich met zijne eigene belangen bezig te houden. Wilt gij hebben, dat een mindere knaap bekwaam worde om zijne eigene zaken te besturen, verbreekt de banden zijner voogdijdschap; wilt gij integendeel, dat hij voor immer onbekwaam zij om door zich zelve te handelen en zijne eigene belangen te begrijpen, houdt dan zijne voogdijdschap in stand, en als hij een grijsaard van zeventig jaar zal zijn, zal hij nog altijd als een bestendige minderjarige, even onhandig, even onbekwaam blijven.

» Het gaat met de volkeren niet anders dan met de menschen. Ondervinding en levenspraktijk is de beste oefening tot vorming van den mensch en van den burger. Geeft aan den verstooteling der maatschappij de uitoefening zijner rechten terug, dan zal hij gevoelen, dat hij iets is in den staat, dat hij iets beteekent, dat hij voor iets geldt in de samenleving, dat er op hem eene erge verantwoordelijkheid rust en dat zijn eerste plicht is, zich tot de hoogte en de waarde van een vrijen burger te verheffen. »

M. De Vigne ging verder; hij verdeedigde het stemrecht der vrouwen in de toekomst indien zij het vroegen, er zeer karakteristiek en revolutionnair bijvoegende:

« Het is eene droevige, maar niet min stellige waarheid: alle recht moet worden **afgedwongen**, alle vooruitgang moet worden **veroverd**.

» Indien er zich heden geene zulkemachtige beweging ten voordeele van de uitbreiding van het kiesrecht voor de mannen openbaarde, indien de lucht, welke wij inademen, met dien volksmenschen niet bezwangerd was, zou ik mij zelf wel wachten mij er den vroegtijdigen apostel van te maken. »

Hij sloot zijne redevoering met het middel aan te geven om het kiesrecht te veroveren, zeggende:

» Onder de verschillende middelen, die daartoe bestaan, acht ik er geen zoo geschikt als het initiatief van het volk zelf. »

Heden noemt die schijnheilige kerel dat initiatief van 't volk, dat zich zoo schitterend openbaart, « onrust en revolutie preken. » Ziedaar, werklieden, het portret van een der liberale kandidaten.

1STE EN 3DE WIJKEN

Opgepast!

ZATERDAG AVOND, om **8 1/2 ure**, bijeenkomst voor de bureelmannen.

Voor den 1^{en} wijk, in het *Café du Nord*.
Voor den 3^{en} wijk, bureelen *den Anker* en *den Engel*, in het lokaal *Vooruit n° 2*, Chartreuzenstraat.

DRINGENDE PLICHT!

Om 9 ure op post!

In het artikel: *Wat de Partijgenooten doen moeten*, hebben wij reeds gezegd dat al wie eenigzins kan, Zondag om **9 ure** op post moest wezen in zijn kieslokaal. Wij willen nader toelichten waarom dit noodig is.

De VOLKSSTEMMING van Zondag moet niet alleen beteekenisvol en indrukwekkend zijn door hare uitslagen, maar van 's morgens af moet er leven, beweging en geestdrift zijn in de stad.

Dit kan niet zijn, wanneer de VOLKSSTEMMING slenterachtig gebeurt, de eene om 9, de andere om 10 ure gaat stemmen, een derde zegt: ik heb tijd genoeg om na den noen te gaan.

Dan wordt die stemming rek- en siroopachtig, wij willen ze geestdriftig, georganiseerd, militair zien marcheeren.

Daarom moet men om 9 ure in blok op post zijn en naar de bureelen trekken.

Verscheidene buurttekingen hebben besloten in groep naar de bureelen te gaan.

Bravo! Dit besluit is zeer goed en wij sporen de vrienden aan overal maar dit voorbeeld te volgen.

In de bureelen.

In al de bureelen worden de kieswerkingen geopend door eene toespraak van een der sprekers der Socialistische of Vooruitstrevende partij.

Ziehier de volgnummers der bureelen met de namen der socialisten en progressisten, om de kieswerkingen te openen:

1. *Café du Nord*, Vrijdagmarkt. F. Cambier.
2. *Eden*, Korte Dagstege. P. De Bruyne.
3. *Café Rotterdam*, Koornmarkt. Jan Lam.
4. *Café des Hospices*, Coupure, 35 (links), vooruitstrevende spreker.
5. *Flora*, Holstraat, id.
6. *Karpel*, Annonciadestraat, id.
7. *Blankenberge*, Contributiestraat, id.
8. *De Achtervoos*, Hospitaalstraat, id.
9. *Anker*, Wollestraat, Van Beveren.
10. *Engel*, Lange Steenstraat, Fr. Proc.
11. *Wapens van Amsterdam*, Molenaarstr., Fr. Seffers.
12. *Vooruit n. 2*, Chartreuzenstr., G. N.
13. *Ringspoorweg*, Meulesteedschen steenweg, Fr. V. G.
14. *Wed. Wayenberghe*, Meulestede, Bern. Haeck.
15. *Eerste Mei*, Beukstraat, P. Andries.
16. *Café Barger*, Lange Violettestr., P. Verbauwen.
17. *Mooriaantje*, Van Eyckstraat, vooruitstrevende spreker.
18. *Van Huffel*, St-Lievenstraat, id.
19. *Park*, St-Pietersplein, Seymortier.
20. *Grétry*, St Amandstraat, D. M.
21. *Taverne du Centre*, nevens Minard'schouwburg, Heynderyckx.
22. *Vier Winden*, Heuvelpoort, Lippens.
23. *Pavillon du Glacis*, Fortstraat, Steenhaut.
24. *Au Salon*, Kortrijksche poort, Peelman.
25. *Nieuw Brussel*, Loosstraat, De Backer.
26. *Vrijheid door Broederschap*, Zandstraat, Leo.
27. *Oude Kroon*, Zuidkaai, G. Van der Haeghen.
28. *Café des Régattes*, Elyseesche Velden, G. De Neef.
29. *Waardin*, Geitestraat, J. Langerock.
30. *Breydelszonen*, Maria-Theresiastraat, Millio.
31. *Belle Vue*, Groendreef, Hardyns.
32. *Vrije Bakkers*, Puinstraat, De Vylder.

33. *Het Moerke*, Dendermondschen stw., J. Foucaert.
34. *Renaissance*, Eendrachtstr., H. Mortier.
35. *De Kloof*, Zonder Naamstr., Ansele.
36. *Bernard Smets*, Dendermondschen steenweg.
37. *Volkshuis*, Antwerpschen steenweg 17, Amnestie.
38. *J. Beckx*, Antwerpschen steenw. 213, Van Ooteghem.
39. *Huis van Commerce*, Brusselschen steenweg.
40. *Valk*, Kerkstraat (Gendbrugge), Van Heuverswyn.
41. *Werkman*, Hundelgemeschen steenweg (Ledeberg), L. De Mey.
42. *Camiel Lombaert*, Brusselschen stw., Quickenborne.
43. *Spiegelhove*, Dwarsstraat (Gentbrugge), een vooruitstrever.

't Oordeel van politieke mannen

OVER HET

Algemeen Stemrecht.

Ons hart en ons verstand zeggen ons dat alle mannen moeten medehelpen aan het bestuur van het land.

FRÈRE-ORBAN,

Kamerzitting van 1 Juni 1864.

Algemeen Stemrecht schrikt mij niet erg af. Ik geloof dat de tijd zal komen dat het Algemeen Stemrecht in alle landen zal heerschen.

CHARLES ROGIER,

Kamerzitting van 22 Nov. 1870.

De tijd nadert dat alle natiën, de eenen vroeger, de anderen later, geene andere machten zullen laten bestaan dan deze welke door de kiezing, rechtstreeks den volkswil vertegenwoordigen.

EMILE DE LAVELEYE,
Hoogleraar,

Het cijnskiesstelsel is de regeering der minderheid, de overheersching van den rijkdom.

Het bekwaamheidsstelsel is nogmaals de regeering van weinigen, 't is de overheersching van de geleerdheid.

ADOLF PRINS, Hoogleraar,
Algem. inspect. der gevangenis.

GOED GEDAAN

De wijkclub der Plesantevest, gevestigd in de Plataanstraat, heeft 10 partijgenooten benoemd die acht zullen geven op de onthoudingen in de omliggende gebuurten en onmiddellijk de achterblijven zullen gaan halen.

Wijkclubben.

Volgt allen dit voorbeeld en benoemt mannen die achter de hielen der onverschilligen zitten.

Fanatiek, met overtuiging en geloof moet er nu worden gewerkt.

FANFARE "DE VOLKSVRIENDEN"

De vrienden muzikanten worden dringend verzocht **VRIJDAG AVOND** in **VOORUIT** op post te zijn voor de propaganda.

Drukker-Uitgever Ferd. Hardyns,
Haspelstraat, 20 Gent.

ONZE VOLKSSTEMMING

Vele werklieden hebben de **VOLKSSTEMMING** nog niet goed begrepen.

Zij meenen dat het alleen de rijken of de burgers zijn, die genoeg lasten betalen die Zondag mogen mede kiezen.

Dat is mis.

Iedereen wordt opgeroepen om Zondag te stemmen **VOOR** of tegen het **ALGEMEEN STEMRECHT**.

Er wordt niets anders vereischt dan dat men 21 jaar oud zij.

In elk huis zal men zooveel kaarten ontvangen als er meerderjarige manspersonen in huis zijn.

Elk hunner neemt daarvan eene kaart en ga er mede stemmen in een der bureelen van zijne wijk.

De adressen der herbergen waar de kiezing plaats grijpt staan langs achter op de kaart aangeduid.

Schrikt men soms van in zijne wijk te stemmen dan mag men in een ander bureel gaan.

In elk geval is de stemming **GEHEIM**.

Niemand kan weten of gij voor of tegen het Algemeen Stemrecht zijt.

Leest aandachtig al de inlichtingen die langs achter op uwe kaart gedrukt staan.

Ziehier de kiesbureelen waar men kan gaan stemmen.

Binnenstad. — *Café du Nord*, Vrijdagmarkt; *Eden*, Korte Dagstege en *Café Rotterdam*, Koornmarkt.

Akergem. — *Café des Hospices*, Coupure, 35 (linker oever); *Flora*, Holstraat; *Karpel*, Annociadestr.; *Blankenberghe*, hoek der Contributiestraat; *De Achterroos*, Hospitaalstraat, 32.

H. Kerst en Mulde. — *Anker*, Wollestraat, 149 (Entrepot); *Engel*, Lange Steenstraat, 10; *Wapens van Amsterdam*, Molenaarstraat, 3; *Vooruit 2*, Chartreuzenstraat; *Ringspoorweg*, Meulesteedsche steenweg; *Wed. Wayonborge*, Meulestede; *Eerste Mei*, Beukstraat.

St-Anna. — *Café Barger*, Lange Violettenstraat, 29; *Moriaantje*, Van Eyckstraat; *Van Huffel*, Sint Lievenstraat, 203.

Heuvel-en-Kortrijksepoort. — *Park*, St-Pietersplein; *Grétry*, St-Amandstraat; *Taverne du Centre*, nevens Minardschouwburg; *Vier Winden*, Heuvelpoort; *Pavillon du Glacis*, Fortstraat; *Au Salon*, Kortrijksepoort; *Nieuw Brussel*, Loosstraat; *Vrijheid door Broederschap*, Zandstraat.

Brugsepoort en Rabot. — *Oude Kroon*, Zuidkaai; *Belle Vue*, Groendreef; *Café des Régates*, Elyseesche velden; *Waar-din*, Geitestraat; *Breydelzonen*, Maria Theresiastraat.

Kasteel- en Heirnisse. — *Vrije Bakkers*, Puinstraat; *'t Moorhen*, Dendermond-sche steenweg; *Renaissance*, Eendrachtstraat (Heirnisse); *De Kloef*, Zonder Naamst.

Dampoort en St-Amandsberg. — *Bernaerd Smeits*, Dendermondsche steenweg; *Volkshuis*, Antwerpschensteenweg, 17; *Jan Bex*, id. 213.

Ledeberg en Gentbrugge. — *Huis van Commerce*, Pol Depré, Brusselsche steenweg, 17; *Valk*, Kerkstraat, Gentbrugge; *Werkman*, Hundelgemsche steenweg, Ledeberg; *Camille Lombaert*, Brusselsche steenweg, 95, Gentbrugge; *Spiegelhove*, bij Alfons Meyer, Dwarsstraat.

Middenbureel. — *Café du Nord*, alwaar de algemeene stemopneming zal geschieden. Al de kiesbureelen zijn open van 9 ure 's morgens tot 4 ure nanoen.

De kiezers zullen mogen stemmen waar zij willen.

De kieskaart zal t'huis worden besteld.

MAANDAG 13 JUNI zullen minstens 6 meetings worden gehouden.

Partijgenooten, werkt voor de Volksstemming!

BESTE KOLEN van VOORUIT

Te huis besteld :

1000 kilos Fr. 22.00. — 50 kilos Fr. 1.05.

Aan schip of Magazijn, NIJVERHEIDSLAAN

1000 kilos Fr. 21.00. — 50 kilos Fr. 1.00.

DE VOLKSSTEMMING VAN 12 JUNI

ELK meerderjarige man van Gent, Ledeberg, Gentbrugge en Sint-Amandsberg ontvangt in den loop dezer week in zijn huis de volgende kaart :

Het hieronderstaande vierkant is het juist model van grootte en inhoud als de kaart die dienst doet voor de Volksstemming van Zondag.

Deze hand wijst naar het woord **neen**, dat de aanhangers van Algemeen Stemrecht moeten uitschrijven.

VOLKSSTEMMING VAN 12 JUNI VOOR OF TEGEN ALGEMEEN STEMRECHT HOE MOET MEN STEMMEN?

Wie het Algemeen Stemrecht wil, geve met een potlood of eene pen eene streep door het woord : **NEEN**, dat van onder op deze kaart in vette letters gedrukt staat. Hij vouwe daarna de kaart in twee om ze in de stembus te steken.

Wie geen Algemeen Stemrecht wil, geve eene streep door het woord : **JA**.

Op 12 Juni mag elkeen komen stemmen van 5 morgens 9 ure tot 4 ure 's namiddags.

JA

Ik wil Algemeen Stemrecht

OUI

Je suis partisan du Suffrage universel

REFERENDUM DU 12 JUIN POUR OU CONTRE LE SUFFRAGE UNIVERSEL COMMENT ON DOIT VOTER

Pour voter pour le Suffrage universel, il faut barrer au crayon ou à l'encre le mot : **NON**, imprimé en lettres grasses au bas de la présente carte.

Pour voter contre le Suffrage universel, il faut barrer le mot : **OUI**.

Prière de plier la carte en deux pour la mettre dans l'urne.

Le 12 Juin, l'on peut venir voter à l'heure que l'on préfère, de 9 heures du matin à 4 heures du soir.

NEEN

Ik wil geen Algemeen Stemrecht

NON

Je ne suis pas partisan du Suffrage universel

MAGAZIJN VAN ELLEGOEDEREN en gemaakte Kleederen voor mannen en vrouwen VOORUIT, GARENPLAATS

Fransche Revolutie met prachtband aan fr. 4,50

KRUIDENIERSWAREN VOORUIT, GARENPLAATS NOORDSTRAAT, RECHTOVER ONZE APOTHEEK (Brugsepoort)

Het magazijn is open alle dagen van 7 tot 12 en van 2 tot 8 1/2 ure

SPOEDIGE BEDIENING. — BESTE WAREN.
DE LEDEN HEBBEN EEN DEEL.

LEEST EN VERSPREIDT VOORUIT Socialistisch dagblad aan 2 centimen

Rondleurdere, koopt in VOORUIT fr. 0,70 het pak
ENVELOPPEN aan 30 en 35 centimen het 100

'T JAAR 2000 aan F. 1,25